

ผลสัมฤทธิ์หน่วยการเรียนรู้เรื่องสีกับทัศนศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม
ของนักเรียนที่มีการบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
ห้องเรียนที่ 1 โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่*

COLOR AND VISUAL ARTS LEARNING UNIT ACHIEVEMENT BY
USING GROUP PROCESS OF HEARING IMPAIRMENT STUDENTS IN
GRADE 6 ROOM 1 AT ANUSAN SUNTHON SCHOOL FOR THE DEAF
IN MUEANG DISTRICT, CHIANG MAI PROVINCE

รังสิมัญต์ ปุระณะวิทย์, Rangsiman Puranawit
อำนาจ จันทร์แป้น, Amnat chanpan
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะสังคมศาสตร์และศิลปะศาสตร์
มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
Program in Curriculum and Instruction
Faculty of Social Sciences and Liberal Arts
North-Chiang Mai University
E-mail : Rangsiman.puranawit@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสันทนาการศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์
โดยใช้กระบวนการกลุ่ม 2) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสันทนาการศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์
ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ
นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 8 คน ได้มาโดย
การเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ แผนการจัดการ

* Received 19 October 2021; Revised 29 November 2021; Accepted 7 December 2021

เรียนรู้ทัศนศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีส่นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ จำนวน 11 แผน และแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อ ซึ่งสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติในการหาประสิทธิภาพ E1/E2 เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 สถิติพื้นฐานค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีส่นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.14/88.13 และ 2) ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีส่นในงานศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน, กระบวนการกลุ่ม, แผนการจัดการเรียนรู้, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

The objectives of this article were 1) to develop and evaluate the efficiency of color and visual arts lesson plan in unit one and arts composition in unit two by group process and 2) to study the achievement of students' pretest and posttest on color and visual arts lesson plan in unit one and arts composition in unit two with learning through group process. It was a experimental research. The sample in this research were eight grade six students who had got hearing impairment through purposive sampling. The instruments of the research were visual arts lesson plan on color in art topic from unit one and arts composition from unit two that consist with eleven lesson plans and twenty items of pretest and posttest. The data were statistically analyzed using formula (E1/E2), standard criteria 80/80 and percentage.

The results of the research were as follows: 1) The efficiency of visual arts lesson plan on color in art topic from unit one and arts composition from unit two through learning with group process of students with hearing

impairment was 81.14/88.13 and 2) before and after learning achievement by using visual arts lesson plan on color in art topic from unit one and arts composition from unit two through group process of students who had got hearing impairment was significantly different at the statistical level of .05

Keywords : Hearing Impairment Students, Group Process, Lesson Plan, Learning Achievement

บทนำ

แนวทางในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในมาตรา 42 ถือว่านักเรียนสำคัญที่สุด กระบวนการเรียนรู้เป็นการส่งเสริมนักเรียนให้เรียนรู้ด้วยสมอง ด้วยกาย และด้วยใจ สามารถสร้างองค์ความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน เน้นการปฏิบัติจริง สามารถทำงานเป็นทีมได้ (สมศักดิ์ เด่นชา, 2543, น. 47) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 หมวด 4 มาตราที่ 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่านักเรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, น. 13) การจัดการเรียนรู้โดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ผ่านสื่อและวิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายตามความสนใจของนักเรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้ให้การสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ซึ่งต่างจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ทั่วไปที่เน้นให้เด็กศึกษาหาความรู้จากการสอนของผู้สอนโดยตรง แนวการจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้เกิดขึ้นจากความเชื่อพื้นฐานที่ว่า นักเรียนทุกคนสามารถที่จะเรียนรู้และพัฒนาได้ด้วยตัวเองแต่แตกต่างที่ความต้องการ ความสนใจ และความถนัด รวมไปถึงทักษะต่าง ๆ

พัฒนาการทางด้านภาษาและการสื่อสารถือเป็นหัวใจของพัฒนาการของเด็ก ซึ่งความบกพร่องทางการได้ยิน และความไม่เข้าใจความต้องการพื้นฐานของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เปรียบเสมือนกำแพงขวางกั้นพัฒนาการทางสังคม อารมณ์ และสติปัญญา และกีดขวางไม่让孩子ได้มีพัฒนาการจนเป็นศักยภาพ เด็กมีแนวโน้มในการต้องอยู่อย่างโดดเดี่ยว อีกทั้ง ยังมักตกเป็นผู้ถูกรังแก มีผลการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ และเมื่อโตขึ้นก็มักไม่ได้รับเข้าทำงาน เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่าปัญหาเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินส่งผลต่อการ

ใช้ชีวิตของเด็กโดยตรง ยังต้องขาดโอกาสในการมีชีวิตที่เป็นปกติ เพราะปัญหาความบกพร่องทางการได้ยินสามารถส่งผลกระทบต่อปัญหาการใช้ชีวิตด้านอื่น ๆ อีกมากมาย

กิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระศิลปะ เป็นวิชาที่ประกอบไปด้วยภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่สามารถช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ การนำวิชาศิลปะมาสร้างแรงจูงใจในการเรียนให้กับนักเรียนในด้านสุนทรียภาพ ยังช่วยพัฒนานักเรียนทางด้านร่างกายจิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม แล้วยังมีส่วนช่วยให้นักเรียนได้ฝึกสมาธิจากการใช้ความคิดในการสร้างสรรค์ผลงานทัศนศิลป์ของนักเรียน จึงจะเกิดผลการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้โดยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งการเรียนรู้อะไรและสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็กถือเป็นปัจจัยสำคัญ เด็กที่มีปัญหาบกพร่องทางการได้ยินควรได้รับพัฒนาการทางด้านสังคมและอารมณ์จากการศึกษา ดังนั้น ผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและพัฒนาทักษะทางสังคม โดยผู้สอนสามารถช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร จังหวัดเชียงใหม่ เดิมชื่อว่า “โรงเรียนอนุสาร 2 (สอนคนหูหนวก)” การจัดตั้งโรงเรียนเป็นการสนับสนุนและสนองนโยบายของคณะกรรมการมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในเขตพื้นที่จังหวัดภาคเหนือตอนบน สำหรับผู้ที่มีความผิดปกติทางร่างกาย จิตใจ และสังคม เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ตามสมควร ไม่เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทรเป็นโรงเรียนการศึกษาพิเศษประเภทประจำ และไป-กลับ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย มีนักเรียน 480 คน และห้องเรียน 42 ห้องเรียน

ดังนั้น การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้เรื่องสีกับทัศนศิลป์ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร ด้านพฤติกรรมการเรียนรู้ ที่เกิดการพัฒนาด้านสติปัญญา ด้านสังคม จากการเรียนและพัฒนาคุณภาพของตัวนักเรียนที่เรียนวิชาศิลปะและนำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เป็นการศึกษาการสร้างและหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนที่มีการบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระศิลปะ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ ศ.1.1 สร้างสรรค์งานทัศนศิลป์ตามจินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ วิเคราะห์ วิพากษ์ วิวิจารณ์คุณค่างานทัศนศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดต่อกันศิลปะอย่างอิสระ ชื่นชม และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยแบ่งเป็นสองหน่วยการเรียนรู้ ได้แก่ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

2. ขอบเขตประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนโสตศึกษาอนุสารสุนทร อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 8 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จำนวน 11 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 22 ชั่วโมง ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นแล้วนำไปหาคุณภาพ โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 - 1.00

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 2 ชุด แบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสັນในงานศิลป์ จำนวน 10 ข้อ และแบบทดสอบหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ จำนวน 10 ข้อ คุณภาพ โดยการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.67 - 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอน ดังนี้ 1. ดำเนินการทดสอบก่อนเรียนแล้วบันทึกผลไว้ 2. ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และให้ทำใบงาน 3. ดำเนินการสอบหลังเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสັນในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ได้แก่ การหาค่าประสิทธิภาพ (E1/E2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าร้อยละ (percentage) 2. วิเคราะห์หาความสามารถในการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสັນในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ได้แก่ สถิติวัดที่แบบไม่อิสระ (t-test dependent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการประสิทธิภาพแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสັນในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ปรากฏผลดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ประสิทธิภาพ	คะแนนเต็ม	\bar{X}	ร้อยละ
คะแนนระหว่างเรียน	55	44.63	81.14
ด้านผลลัพธ์	20	17.63	88.13
ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยกระบวนการกลุ่ม (E1/E2)			81.14/88.13

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ด้านกระบวนการ (E1) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.63 และด้านผลลัพธ์ (E2) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.63 แสดงว่า ของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน มีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 81.14/88.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. วิเคราะห์หาความสามารถในการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ปรากฏผลดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาความสามารถในการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	8	20	8	0.87	29.72	0.00
หลังเรียน	8	20	17.63	0.99		

* มีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า การศึกษาความสามารถในการเรียนรู้ก่อนและหลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีสนในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 8.00 และหลังเรียน 17.63 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนนักเรียนมีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยยะสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถนำไปสู่การอภิปรายผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ตามเกณฑ์ 80/80

ผลการศึกษาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ E1/E2 เท่ากับ 81.14/88.13 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 หมายความว่าแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มดังกล่าวเหมาะสมที่จะนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้กับนักเรียน นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มทุกขั้นตอน ตั้งแต่การวางแผนในการทำงานร่วมกัน มีการกำหนดบทบาทของสมาชิกในกลุ่ม ทุกคนมีความรับผิดชอบในการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน มีการสรุปและนำเสนอผลงานกลุ่ม สมาชิกมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของกลุ่ม ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่มทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา วิเคราะห์ กำหนดเนื้อหา สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม ผู้วิจัยยังได้ศึกษางานวิจัยต่าง ๆ จากผู้มีประสบการณ์ รวมถึงผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้นี้ให้ดียิ่งขึ้น จึงทำให้ผลการเรียนรู้ของนักเรียนอยู่ในระดับดี ผลจากการทดลองและผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญ ทำให้แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ โดยใช้กระบวนการกลุ่ม มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับ (ราตรีเนตรรัตน์, 2554, น. 87) ได้พัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษาพบว่า เอกสารประกอบการเรียนมีประสิทธิภาพ 86.81/87.22 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 (ขวัญเรือน คำวงศ์, 2557, น. 123) ได้ศึกษาค้นคว้าการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การตัดกระดาษโปสเตอร์เป็นดอกไม้โดยใช้แบบลายไทยกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเทคนิคกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนเทคนิคกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 85.35/84.07 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 (ฐิติรัตน์ ซอว์, 2562, น. 513) ได้ศึกษาค่าประสิทธิภาพ ของแผนการจัดการเรียนรู้ แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ โดยวิเคราะห์จากคะแนนระหว่างเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เรื่อง นาฏยศัพท์และภาษาท่าทางนาฏศิลป์ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.95/82.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังเรียนของแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ และหน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ หลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 17.63$, S.D = 0.99) สูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 8.00$, S.D = 0.88) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ อาจเป็นเพราะเหตุผล 2 ประการ คือ ประการที่ 1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีการสร้างข้อคำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และได้นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา ได้วิเคราะห์ค่าความยากง่าย และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ทำให้ได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพตรงกับวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ประการที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มที่นำมาใช้ในการนี้ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยได้นำคำแนะนำมาปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง สีเส้นในงานศิลป์ หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง องค์ประกอบศิลป์ ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มนี้ มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนแบบอิสระ ความรู้ความสามารถ เป็นนักเรียนเก่ง ปานกลาง อ่อน ซึ่งสามารถทำให้ได้ผลคะแนนที่สูงขึ้น

เนื่องจากนักเรียนเก่ง จะมีเป้าหมายในการเรียน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ดังนั้น ในการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่ม นักเรียนเก่งมักจะเป็นผู้นำ และช่วยแนะนำและแก้ปัญหาให้กับสมาชิกคนอื่น ๆ เสมอ เพราะนักเรียนเก่งสามารถเรียนรู้และรับรู้ได้เร็วกว่า จึงเป็นข้อดีสำหรับนักเรียนที่อ่อนกว่า ที่จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้นและมีทักษะการทำงานที่ดีที่ขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ (ราตรี เนตรรัตน์, 2554, น. 144) ได้พัฒนาเอกสารประกอบการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการศึกษา พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์, 2555, น. 142) ที่ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครุภาษาอังกฤษคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร พบว่า ผลการประเมินสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครุภาษาอังกฤษ พบว่าความสามารถด้านความรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

- 1.1 ควรกำกับการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สำเร็จตามเวลาที่กำหนด
- 1.2 กิจกรรมที่มีการศึกษานอกสถานที่ ครูควรเตรียมสถานที่ที่เป็นแหล่งเรียนรู้ และเตรียมนักเรียนให้พร้อม
- 1.3 การแบ่งกลุ่มนักเรียน ครูควรกำหนดเกณฑ์การแบ่งให้ชัดเจนในกลุ่มนักเรียน กลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน เพื่อให้ได้นักเรียนตรงตามประสิทธิภาพ และควรคำนึงถึงความขัดแย้งของนักเรียนเป็นสำคัญ
- 1.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่มนี้ เป็นแนวทางที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 2.1 ควรศึกษาตัวแปรอื่นในการวิจัยเพิ่มเติม เช่น ความฉลาดทางอารมณ์ พัฒนาการ ด้านพุทธิปัญญาความสามารถด้านการคิด วิเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ระหว่างการจัดกลุ่มตามครูกำหนดให้กับการแบ่งกลุ่มตามความพอใจของนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กาญจนา วัฒมาญ. (2544). การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา.
- ขวัญเรือน คำวงศ์. (2557). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการตัดกระดาษโปสเตอร์ เป็นดอกไม้โดยใช้แบบลายไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้เอกสารประกอบการเรียนเทคนิคกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- จันทร์ คุปตะวาทีน. (2550). “หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ (2)” ในเอกสารการสอนชุดวิชาการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการสอน หน่วยที่ 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2553). ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยฤทธิ์ ศิลาดเดช. (2544). คู่มือการเขียนแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.
- ฐิติรัตน์ ขอว์. (2562). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ วิชานาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนอนุบาลภูเวียง อำเภอกุเวียง จังหวัดขอนแก่น. เรียกใช้เมื่อ 18 มิถุนายน 2563 จาก http://conference.ksu.ac.th/file/20191030_6328429518.pdf
- ทิตนา แคมมณี. (2545). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บัณฑิต ฉัตรวิโรจน์. (2555). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือด้วยกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการสอนของนักศึกษาครูภาษาอังกฤษ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต). กำแพงเพชร : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

ปรียรัตน์ สงคราม. (2554). การเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์. เรียกใช้เมื่อ 18 มิถุนายน 2563 จาก http://preyaratsongkram.blogspot.com/com/2011/03/blog-post_8066.html.

ราตรี เนตรรัตน์. (2554). การพัฒนาเอกสารประกอบการเรียน โดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สมศักดิ์ เต๋นเดชา. (2543). ทักษะการบริหารงานและประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดยะลา (สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

